

Hr Jaak Aab
Rahandusministeerium

Teie: 13.07.2017 nr RAM/17-0844/-1K

Meie: 29.09.2017 nr 1-7/249-8

**Avaliku teenistuse seaduse ja avaliku
teenistuse eriliike reguleerivate seaduste
muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise
kavatsuse kooskõlastamine**

Austatud minister

Olete esitanud kooskõlastamiseks Avaliku teenistuse seaduse ja avaliku teenistuse eriliike reguleerivate seaduste muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsuse (edaspidi *VTK*). Täname teid *VTK* väljatöötamise käigus tehtud mahuka analüüsi eest.

Siseministeerium kooskõlastab *VTK* järgmiste ettepanekute ja märkustega:

1. Toetame *VTK* eesmärki, saavutada läbi eriteenistuste personalipoliitika regulatsioonide ühtlustamise ühtne ja paindlik avalik teenistus, kus sarnast tööd tegevaid teenistujaid koheldakse võrdselt. Toetame paljusid *VTK* analüüsis toodud ettepanekuid, kuid arvestades eriteenistuste ülesannete täitmise eripära peame vajalikuks ka teatud erisuste säilitamiseks (näiteks erisus valveaja maksimaalses kestuses, julgeolekuasutuste ametnike tähtajaline üleviimine teise asutusse, eriteenistuja lisapuhkus, jms). Kõik erisused on võimalik läbi rääkida ja kokku leppida seaduste muutmise eelnõu ettevalmistamise käigus.
2. Seaduste muutmise eelnõu ettevalmistamisel vajavad meie hinnangul täiendavat analüüsi järgmised teemad:
 - 2.1. eriteenistuja definitsioon – eriteenistujate ringi kitsendamine või laiendamine, arvestades teenistusest tulenevaid ülesandeid;
 - 2.2. eriteenistujate kutsesobivusnõuete asendamine kutsestandardiga. Kehtiva korra kohaselt annavad ametid Sisekaitseakadeemia õppekavadesse sisendi lähtudes konkreetse eriteenistuse ülesannete täitmiseks vajalikest kompetentsidest. Analüüsi kohaselt aitab kutsestandardi kehtestamine koostada õppekavasid selliselt, et eriteenistujal, kes soovib ühest eriteenistusest teise liikuda, on parem ülevaade selle kohta, millised oskused ja kompetentsid tuleb tal soovitud taseme saavutamiseks omandada. Ühine kutsestandard ei pruugi aga oma eesmärki täita, kuna eriteenistujate kompetentsides on igal juhul erinevusi. Näiteks ei piisa päästja kompetentsidest, et täita patrullpolitseiniku ülesandeid või vastupidi, ning päästjal või patrullpolitseinikul tuleks omandada ka patrullpolitseiniku või päästja kutseharidus.
 - 2.3. eriteenistujate üldiste nõuete, täiendavate nõuete ja ametisse võtmise keeldude aluste liigitamine erinevates seadustes sarnaselt.

- 2.4. taustakontrolliga seotud sätete vajalikkus, kuna menetluses on taustakontrolli seadus, mida saaks kohaldada ka eriteenistujatele;
- 2.5. eriteenistujate teise asutusse üleviimise erisused, näiteks politsei- või vanglaametniku nõusolekuta üleviimine, lähetava asutuse õigus keelduda eriteenistuja tähtajalisest üleviimisest teise asutusse, jms;
- 2.6. politseiametnike palgasüsteem, et viia politseiametniku palgakomponendid vastavusse ATS-iga;
- 2.7. eriteenistuja lisapuhkuse andmise reeglid, millega täpsustatakse eripuhkuse saamise juhud;
- 2.8. eriteenistuja piirvanus, mille ebaproportsionaalsusele on juhtinud tähelepanu ka õiguskantsler. Problemaatiliseks muutub see pärast seda, kui piirvanuse saavutavad eriteenistujad, kellele ei ole enam 50- või 55-aastaselt ette nähtud eripensioni.

Kuna seaduste muutmise ettevalmistamisse on VTK koostaja plaaninud kaasata ka Siseministeeriumi, siis konkreetsemad sisulised ettepanekud ja märkused esitame seaduste muutmise eelnõu ettevalmistamise käigus.

3. Lisaks tuleb seaduste muutmise eelnõu ettevalmistamise käigus lahendada küsimused, mis on tõusetunud seoses Avaliku teenistuse seaduse (edaspidi *ATS*) § 49 rakendamisega. Näiteks vajab lahendamist ametiasutuste teenistujate (nii ametnike kui töötajate) võrdse kohtlemise küsimus, hüvitiste erinev maksustamine (*ATS*-i hüvitis on maksuvaba, kuid tööõnnetusega seotud hüvitis maksustatakse tulumaksuga), millisest hetkest algab teenistusülesande täitmine, jms.
4. VTK analüüsi punkti 16.10 ja 17 ettepanekutes märgitakse, et
 - auastme ja teenistusastme ning vajadusel eriteenistuse staaži märke nõue viia teenistusest vabastamise haldusaktis *ATS*-i regulatsiooni, ning jätta teenistusest vabastamise vormistamise regulatsioon KVTS-ist ja PPVS-ist välja. Eripensioni määramiseks vajalikke andmeid (sh eriteenistuse staaži, au- ja teenistusastme kohta) peetakse personali- ja palgaarvestuse andmekogus ning säilitatakse 75 aastat;
 - kaotada kõigis riigi ametiasutustes teenistuslehtede pidamise kohustus, kuna kõik teenistuslehel olevad andmed saab kätte riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogust.

Pöörame tähelepanu, et *ATS*-i § 121 kohaselt ei ole julgeolekuasutused liitunud riigi personali- ja palgaarvestuse andmekoguga, millest tulenevalt ei sisaldu selles andmekogus eripensioni määramiseks vajalikke andmeid kõikide politseiametnike kohta. Seega peab säilima võimalus nende andmete edastamiseks ka muul viisil. Samal põhjusel peab julgeolekuasutustel säilima teenistuslehe pidamise õigus.

5. VTK analüüsi punktis 8.2.2. on lehekülje 78 kolmandas lõigus märgitud Päästeameti asemel ekslikult PPA.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Anvelt
siseminister

Svetlana Meister 6125012
svetlana.meister@siseministeerium.ee